Selâmlaşmayı ihmal etmeyelim

Adıyaman'dan Ömer İnandı: * "Dinî selâm nedir? Fıkhî hükmü nedir? Faziletini ve bereketini açıklarsanız memnun olurum."

Selâm, Allah'ın isimlerindendir. Kullarını tehlikelerden sâlim kılan, mahlûkatına esenlik ve selâmet veren Allahü Zülcelâl (cc), Selâm'dır. Cenâb-ı Hakkın Kendi Zât-ı Akdes'i her türlü eksikliklerden ve noksanlıklardan salim ve münezzehtir.

Ebû Hüreyre'nin (ra) Peygamber Efendimizden (asm) rivayet ettiği Selâm ismi1 Kur'ân'da da geçer. Cenâb-ı Hak şöyle buyurur: "O Allah ki, Kendisinden başka İlâh yoktur. Melik'tir, Kuddûs'tür, Selâm'dır."2

Bizler her namazdan; sağımızdaki ve solumuzdaki insanlara, cinlere ve meleklere selâm vererek çıkarız; selâmdan hemen sonra da Allah'ın Selâm olduğunu dile getiririz, gerçek selâmın, huzurun ve esenliğin Allah'tan geldiğini zikrederiz. Yani "Allahümme ente's-Selâmü ve minke's-Selâm….." deriz ki, bu sünnettir.

Eğer içimizde bir yaşama neş'esi varsa, eğer hayattan huzur bulabiliyorsak, eğer yeri geldiğinde dağ gibi acılara sabredebiliyorsak, eğer yüzümüzden gülücükler eksik olmuyorsa bütün bunlar Allah'ın "Selâm" isminin üzerimizdeki hâkimiyetinden ve tasarrufundandır. Bedîüzzaman'a göre, fırtınalı dünya yüzünün tahribatından ve yıkımından hiçbir şeyini kurtaramayan ve her bir şeyini kaybedip elinden çıkaran insan, bâkî bir esenlik, selâmet ve huzur aramakta; aradığı huzuru da Kur'ân'da bulmaktadır. Çünkü Kur'ân, malını ve nefsini Allah için harcayan her insanın "dârü's-Selâm" olan ebedî Cennete kavuşacağını müjdelemektedir.3 Bâkî yolunda sarf edilen geçici ömürler, bâkî bir ömre inkılâb etmektedir.4

Kur'ân, Cennete giren insanlara Rabb-i Rahîm'den "selâm" geleceğini ve onları eşsiz bir huzur ve esenliğe sevk edeceğini bildirir.5 Esasen Cennet dârü's-Selâm'dır, yani selâm yurdudur.

Bir sevdiğimizle karşılaştığımızda ona en güzel duâmız, Allah'ın selâmının, huzur ve esenliğinin üzerine olmasını dilememizdir. Ki bunu "Esselâmü Aleyküm" diyerek yaparız. "Esselâmü Aleyküm" kelimesi bu dilek ve duâmızı dört dörtlük karşılamaktadır. Peygamber Efendimiz (asm) bize, Cennettekilerin de, dünyadakilerin de selâmlarının "Esselâmü Aleyküm" ibaresi olduğunu bildirmiştir ki,

Allah'ın "Selâm" isminin tasarrufunu üzerimize istemekten daha tabiî ve fıtrî bir duâ ve selâmlaşma ifadesi düşünülemez.

Hazret-i Âdem (as) yaratılıp Cennete konulduğunda Cenâb-ı Hak şöyle buyurdu: "Meleklerden oturmakta olan şu topluluğa var da onlara selâm ver. Selâmını nasıl alacaklarını iyi dinle. Çünkü onların selâmı alış biçimleri senin ve neslinin selâmlaşma biçiminiz olacaktır."

Hazret-i Âdem (as) melekler topluluğuna yaklaştı ve:

"Esselâmü Aleyküm" dedi. Melekler:

"Esselâmü Aleyke ve Rahmetullah" dediler.6

Peygamber Efendimiz (asm) mi'raca çıktığında Cenâb-ı Hak ile selâmlaşmaları da aynı mübârek lâfızlarla oldu: Peygamber Efendimizin (asm) varlıkların tahıyyat ve salâvâtlarını bildirmesi üzerine Cenâb-ı Hak:

"Esselâmü Aleyke eyyühe'n-Nebiyyü ve Rahmetullahi ve berekâtüh" buyurdu.

Peygamber Efendimiz de (asm) Allah'ın selâmını:

"Esselâmü Aleynâ ve alâ ibâdillahi's-sâlihîn" diyerek aldı.7

Allah Resûlü (asm) selâmı aramızda yaygınlaştırmamız gerektiğini8, Allah'ın rızasının ve rahmetinin selâmı ilk veren üzerinde bulunduğunu9, bineklinin yürüyene, yürüyenin oturana, azın çoğa, küçüğün büyüğe selâm vermekle mükellef olduğunu10 kaydeder. Ashâb-ı Kirâm da çarşıda hiç işleri olmadığı halde, sırf selâmlaşmak ve Allah'ın rahmeti ve selâmı duâsına mazhar olmak için çarşıya çıkarlar ve selâmlaşırlardı.11

Kur'ân, selâmı bir hayli gündeminde tutar:

* "Ey İman edenler, kendi ev ve odalarınızdan başka yerlere sahipleriyle birlikte olmadan ve selâm da vermeden girmeyin."12

* "Evlere girdiğinizde evde bulunanlara Allah tarafından hoş, mübarek ve pek güzel bir sağlık dileği olmak üzere selâm verin."13

* "Size bir selâmla selâm verildiği zaman, ona ya daha güzel bir selâm ile veya aynısıyla karşılık verin."14

Demek selâmı vermek de, almak da Kur'ân'ın ilgi ve emir alanında bulunduğuna

göre, “farz” hükmündedir.

Öyleyse, Müslüman’a selâm vermeyen veya Müslüman’ın verdiği selâmı almayan, şüphesiz mes’ûl duruma düşer. Hangi gerekçeye sığınmış olursa olsun! Çünkü ünlü halk deyimiyle selâm, “Allah’ın selâmıdır”; duâ hükmündedir; Müslüman kardeşine Allah’tan bir esenlik ve afiyet dilemektir. Yani selâm ile Müslüman’ı Allah’ın vereceği huzur ve saadete havâle etmiş olmaktayız ki, bir Müslüman hakkında bundan daha büyük “duâ” düşünülemez. Bu mânevî faydaları sağlamak için ise ancak “Esselâmü Aleyküm” veya “Selâmün Aleyküm” ibaresiyle selâm verilmeli ve “Ve aleykümü’s-Selâm” veya “Ve aleykümü’s-Selâmü ve rahmetullahi ve berekâtüh” ibareleriyle selâm alınmalıdır. Sünnet olan tarz ve biçim budur.

Bunun dışında; “Merhaba”, “Hayırlı İşler”, “Günaydın”, “Tünaydın”, “Good Morning”, “Good Evening” gibi farklı tâbir ve deyimlerle sünnet olan selâmlaşma yapılmış olmaz. Ancak bu deyimler kullanılacaksa uygun olan, bunların sünnet olan selâmlaşmadan sonra kullanılmasıdır.

Dipnotlar:
1- Tirmizî, Daavât, 86;
2- Haşr Sûresi, 59/23;
3- Tevbe Sûresi, 9/111;Yâsin Sûresi, 36/58;
4- Sözler, s. 31, 32;
5- Yâsîn Sûresi, 36/58;
6- Rıyâzu’s-Sâlihîn, 843;
7- Şuâlar, s. 87;
8- Rıyâzu’s-Sâlihîn, 845, 846;
9- Rıyâzu’s-Sâlihîn, 855;
10- Rıyâzu’s-Sâlihîn, 854;
11- Rıyâzu’s-Sâlihîn, 847;
12- Nûr Sûresi, 24/27;
13- Nûr Sûresi, 24/61;
14- Nisâ Sûresi, 4/86